УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 3. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 4-го СІЧНЯ (JANUARY) 1969 No. 3. VOL. LXXVI.

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА

МИ МОЖЕМО Й ПОВИННІ ПОГЛИБИТИ В СОБІ РАДОЩІ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ МИТРОПОЛИТА І ЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В З'ЄДНАНИХ СТЕЙТАХ АМЕРИКИ

І знову, як кожного року, підводить нас Любов Божа до радостей святкування Різдва Сина Божого в чоловіці — Господа нашого Ісуса Христа.

В Святу Ніч Його Народження з лона Пречистої Діви Марії, християнські народи линуть думами до Вифлеємської печери, що в ній народився наш Господь і Спаситель.

Всі ці народи, кожний посвоєму, величають Христа Господа — Дитину на руках Його Матері і оспівують святу подію Різдва Христового їхніми колядами.

Коляди не є церковні співи, уложені Святими Отцями Церкви, вони — особливі, вони зродилися в народній творчості, виллялися безпосередньо, без надумань, з віруючих сердець народів. Це — „повінь любови" до Народженого Господа.

З цими всіма народами лунала в минулому радістю Різдва Христового, лунала її народними колядами і вся наша Українська Земля. Коляди ці лунали од села до села, обіймаючь й міста. . . Може й тепер, хоч не так повно, чутно ці коляди на нашій Рідній Землі — Україні.

Однак, поміж нами всіма, на просторах нашого розселення, зокрема в цій вільній Країні, нехай особливо дзвінко лунають наші коляди. Співаймо ці скарби віри й серця нашого Народу і вкладаймо в ці коляди нашу віру: Христос Рождається, Він веде людство, веде й наш Український Народ і доведе нас усіх до нового, благословенного часу, коли в спокої й на свободі, в повній державності й соборності та у святім Проводі Рідної Церкви, Український Народ знову радітиме його колядами, од села до села, по всіх краях нашого розселення. Христос рождається, славіте!..

„Христос з Небес — зустрічайте!" Ми зустрічаємо Господа, коли розсіваємо щедро наші любов та радість навколо. Це, перше всього — в родині. Різдво Христове, „Дитина Вожа" між нами, це свято завжди було і має бути „Святом Родини й Дитиня".

Однак, це не є все, що потрібне для повноти радости цього Свята. Церква співає: „Христос на землі — вознесітеся!" Це треба зрозуміти і, скільки можемо, здійснити.

Нам народжується Той, Хто „просвітлює кожного чоловіка, що приходить на світ". Христос Господь Сам про себе сказав: „Я — Світло для світу", „Я — Путь, Істина й Життя . . .", З вами Я — до віку кінця! . . "

Це Він у нас, кожночасно, коли ми про це дбаємо, народжується. „Ті, що в Христа хрестилися, у Христа й одягнулися" — співає Церква. Різдво Христове — особливий час себе запитати: Чи ми в Христа одягнулися? Чи ми з Христом, відчуваємо Його провід?

Вула тиха, зоряна ніч, оповідає нам Св. Євангеліє про народження нашого Господа. „Пасли пастирі їхні вівці". Їм дано було знати, що народився Господь, і вони знайшли Господа і поклонилися Йому. З далеких країн на Сході прибувають Мудрі Знавці, знаходять Господа і Матір Його та доручають Господеві дари їхні. Їх вела „Зоря Господня".

Ці оповідання є дороговказом нам на путь спасіння. І ми можемо бути „пастирями наших овець", наших дум та почувань. І ми можемо пильно вглядатися у „небозвід нашого життя" і в нім знайти „Зорю Господню" та, слідуючи за нею, дійти до Господа, що в нас і з нами.

Так ми можемо й повинні поглибити в собі радощі Різдва Христового. Церква кличе „Христос на землі — возносітеся!"

† *Іоан*, Митрополит
† *Мстислав*, Архиєпископ
† *Олександер*, Єпископ
† *Іов*, Єпископ

Олесь Гончар обвинувачує „ідейних противників на Заході" за оцінку роману „Собор"

Київ. — „Наша зброя — то ленінська непримиренність до будь-яких проявів буржуазної ідеології", — під таким гаслом відбулись збори письменників-комуністів у Києві. „Літературна Україна" з 27 грудня м.р. твердить, що „успіхи української совєтської літератури такі, що їх не в силі заперечити ні наші ідейні вороги, чи й фальшиві ‚друзі' ". Однак, „взявши слово в обговоренні, Костянтин Басенко критикував романи О. Гончара ‚Собор', П. Загребельного ‚День для прийдешнього' та інші твори". О. Полторацький на тих зборах заявив: „Відомо, що статті І. Дзюби видаються за кордоном нашими ворогами, а він, автор, не зробив з цього ніяких висновків. О.Полторацький також з осудом говорить про тих кількох письменників, які, не знавши добре суті справи, поставили свої підписи під листом на захист осіб, що займаються антирадянською пропаґандою. Торкаючись роботи літературної критики, промовець зауважив, що їй подеколи бракує партійної принциповості. Це виявилося, зокрема, в окремих виступах з приводу роману О. Гончара ‚Собор', виступах, яким бракувало глибини, вдумливості, доброї професійної діловитості". Натан Рибак гостро виступав проти статтей І. Дзюби, особливо про творчість спаленого комуністами біля Харкова під час втечі від німців поета В. Свідзінського. Виступала і поетка Любов Забашта, домагаючись „конкретних заходів по вихованню літературної молоді", однак „Літературна Україна" не задоволена з її „плутаного виступу". Олесь Гончар, розповівши про працю над новою книжкою „про силу всепереможних ідей Леніна", „торкнувся й критичних зауважень та закидів щодо роману ‚Собор' і рішуче відкинув намагання ідейних противників на Заході шляхом кривотлумачень використати в своїх негідних цілях цей роман, що його автор писав з патріотичними почуттями совєтського письменника". Вирішено, що українські совєтські письменники будуть активніше вивчати „марксизм-ленінізм" та активніше готуватись до „100-ліття Леніна".

Степан ЧАРНЕЦЬКИЙ

ПІД ЗВУКИ КОЛЯДИ

Легендо давніх літ, дитячих, незабутніх,
Яка ти свіжа все і чарами сповита!
Живеш на фільмі снів і звуків ледве чутних
І в пам'яті лежиш, як мармурова плита . . .

Різдво! Ялинка! Гей, з Поділля вітер віє,
Нічлава й Серет вже під кригою дрімають,
Село задумане. Иде вечір. Сутеніє.
На небі повно зір. Колядники співають.

Поділля, ти — моє, застелене снігами,
Все спогадом шумиш і день і ніч за мною!
Хоч зрадив я тебе і мов з обіймів мами
В чужий пішов я світ — ще тужу за тобою!

Різдво вколисане грімкою колядою, —
Що в неї вслухались подільські тихі села!
— Ще нині ти веселкою тремтиш ясною,
Для мене ти єдина пісня ще весела.

Лунай мені, лунай в душі, вколисуй снами,
Навівай спомини з літ давніх незабутніх,
Коли мені весь світ — був добрий усміх мами
І звуки коляди, далекі ледве чутні.

НЕХАЙ ВИФЛЕЄМСЬКА ЗОРЯ ОСВІЧУЄ НАМ ШЛЯХ

З РІЗДВЯНОГО ПОСЛАННЯ УПРАВИ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ

Багато-хто з нас, що народилися в Україні, пригадуємо Різдво в дитинстві, за юначих літ; пригадуємо рідні села та міста, — Рідну Землю . . . Пригадуємо, з яким захопленням ми очікували цього свята і, діждавшись, із якою великою радістю врочисто святкували ці дні. Коли засяла Свят-вечірня Зоря, вся сім'я збиралась біля святково накритого стола, всі схиляли коліна, а батько побожно молився, просячи Божого благословення на дванадцять страв, а потім — вечеря і коляда: „На небі зірка ясно засяла . . ." О, з якою невимовною радістю, з яким урочистим настроєм ми святкували цей Вечір і всі дні Різдва.

Чи радіємо ми так само тепер? У світі добробуту хоч Різдво гучне й величне свято, але носить воно більше комерційне забарвлення, ніж релігійного духа. Хмара матеріялізму закриває ту чарівну зорю, яка показувала мудрецям шлях до Вифлеєму. О, нам потрібно піднести наші очі вгору, скерувати наш духовний зір до неба, — нам більше потрібно неба!

В Україні ця Зоря закрита хмарою невір'я, безбожництва, матеріялістичної філософії, атеїстичної „науки", антирелігійної пропаґанди та фізичного переслідування невинних людей. Християни, мучені за віру в Христа, висилаються в Сибір, на каторжні роботи, в концтабори, — не можуть святкувати Різдва вільно. Багато-хто з них, розлучені зі своїми рідними, замість радости, ще більший смуток переживають. Самотність, спомини минулого, журба, страждання, холод і голод — це їхня доля. О, Боже наш, Боже! За що так тяжко страждає наш любий народ? Чому судилося йому пити гірку чашу терпінь, що перевищує всі страждання людства?!

При цих різдвяних спогадах ми повинні пам'ятати, що Сам Христос уже в перших днях і роках Свого життя тут на землі, був переслідуваний. Першим його гонителем був жорстокий Ірод. Коли мудреці прийшли зі сходу до Єрусалиму й питали: „Де народжений Цар Юдейський? Бо на сході ми бачили зорю Його, й прийшли поклонитися Йому", Ірод відіслав їх до Вифлеєму, говорячи: „Ідіть і пильно розвідайте про Дитину; а як знайдете, сповістіть мене, щоб я міг піти й поклонитися Їй". Але підступний Ірод думав не те, що говорив. Він не мав найменшого бажання поклонитись Христові, а — вбити Його. „Воля" була дана мудрецям не з метою поклоніння, а знищення Христа-Царя. Той самий підступний дух Ірода живе і діє тепер. Прикриваючись намiткою „свободи релігії", щоб впіймати правдивих носіїв віри Христової, дух антихриста, як ніколи перед тим, діє тепер. Але ми повинні пам'ятати, що „чим ніч темніша, тим зорі ясніші". Апостол Павло закликає послідовників Нового Заповіту народженого в яслах Вифлеємських Спасителя Світу й говорить: „Робіть усе без нарікання та сумніву, щоб були ви бездоганні та щирі, невинні діти Божі серед лукавого та розпусного роду, що в ньому ви сяєте, як зорі на світі".

Так дивлячись на провідну ясну й досвітню Зорю, діти Божі, мов ті мудреці, є світлом науки, світлом життя, є зорями на небі цього світу. Тому не зводьмо нашого зору з Вифлеємської Зорі-Христа, бо тільки дивлячись на Нього, ми не зійдемо зі шляху, який провадить до Бога, до любови, спокою, правди, святости життя, вічности, — провадить до славної перемоги над усіма силами зла . . .

Олекса Гарбузюк
голова Об'єднання
Дмитро Марійчук
секретар

„Свята Родина" — мал В. Мошинського (В-во Т. Барана)

Демократична більшість в Конгресі поділена у ставленні до республіканського уряду

Вашингтон. — В п'ятницю 3 січня ц. р. тут почався 91-ий Конґрес, що в ньому й далі матиме більшість демократична партія. Все ж таки, вже тепер між демократами позначається розбіжність у ставленні до майбутньої республіканської адміністрації і демократи поділені щодо цього не тільки на старих і молодих, але й також на консерватистів і лібералів. Новий Конґрес займатися буде здебільшого тими самими проблемами, що й попередній: міськими злиднями, війною у В'єтнамі, інфляцією й податками. До всіх цих проблем долучуються ще комплікації партійного характеру: вперше після восьми років демократичний у своїй більшості Конґрес не матиме демократичного президента в Білому Домі. Готуючись до опозиції, демократи тепер переґруповуються. Зокрема активні в цьому відношенні ліберали в демократичній партії, які змагають до створення такого керівництва, яке могло б мати більший голос в партійній політиці протягом найближчих двох років. Намаґання групи лібералів з демократичної партії замінити дотеперішнього спікера Палати Репрезентантів 77-літнього Джана В. Мек Кормика молодшою людиною, закінчилися невдачею. Під час голосування за Мек Кормиком заявилося 178 конґресменів проти 58.

Президія „Слова" заплянувала нову видавничу діяльність

Ню Йорк. — Видавничі й організаційні справи були головною темою річної наради Президії Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово", що відбулася в суботу, 28 грудня м. р. в домі Українського Інституту Америки в Ню Йорку. В заступстві неприявного з огляду на захворіння голови Григорія Костюка нараду відкрив і за рішенням учасників нею проводив секретар Президії Остап Тарнавський, який відчитав листа голови „Слова". Приявні учасники вшанували померлих за час від третього з'їзду українських письменників, що відбувся в днях 18 і 19 травня 1968 року в Ню Йорку, членів „Слова", а саме д-р Софію Парфанович, д-ра Зиновія Штокалка, м-гра Олексу Сеника-Запорізького і Ярослава Геруса, як також пом'янули померлого американського письменника-лавреата Нобелівської нагороди Джана Стейнбека, який був приятелем української літератури і з яким Президія „Слова" вела листування. Остап Тарнавський подав коротке звідомлення про діяльність Президії і про діяльність клітин Об'єднання „Слово" за останній піврічний період. Головною турботою Президії було розповсюдження третього числа Збірника „Слово", що появилося 1968 року друком у великому форматі на 550 сторін. Кошти цього збірника винесли понад шість тисяч долярів і це примусило Президію взяти на себе грошове задовження, що його вирівнюється з продажу книги. Голова Президії „Слова" не тільки вклав великий труд в редаґування цієї книги, але й він несе весь тягар розпродажу. Йому допомагають деякі колеги-письменники, головно Докія Гуменна, що їм нарада висловила подяку. За останній час організаційно оформився відділ Об'єднання в Австралії, що його очолює письменник Дмитро Чуб-Нитченко. Австралійська група видала саме свій третій альманах „Новий обрій". Є проби пожвавити літературне життя українських письменників в Европі. Давнішими роками европейську групу членів „Слова" очо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ТРИ ВИМІРИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО, ЯКІ НАПОВНЮЮТЬ ВЕЛИКОЮ РАДІСТЮ СЕРЦЯ ЛЮДСЬКІ

З РІЗДВЯНОГО АРХИПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ ПРЕОСВ. АНДРЕЯ КУЩАКА, ЄПИСКОПА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ

Коляда, яка веде нас у глибоку минулість, пригадує нам, що як у давнину, так і в нашу добу, радість Різдва Господнього залежна від трьох вимірів, де ми, шукаючи за нею, знаходимо її в кожному з них; а звівши разом, відчуваємо її повним серцем-душею . . .

Ця радість не є поверховою, це радість, яка заходить і вглиблюється в нашу душу своєю таємницею і дивовижжям. Ця радість збуджує і оживляє наші спомини, а радість дитинства нашого стає скарбом нашої душі. Ця радість примушує нас подумати над таємними дорогами Господніми . . . Радість Різдва Христового силою своєю усуває всі перешкоди з дороги, щоб увійти, очистити, відродити серця від зла; це радість спасення, яка вливається з вдячністю і спокоєм в глухі місця світу, щоб зродити вищі і кращі надії та бажання, для майбутніх років. Вона оживляє людину так, як хвилі води оживляють човни, піднісши їх до волі з болота, в якому вони застрягли. Це перший вимір радости Різдва Христового, вимір вглибину.

Другою складовою частиною радости Різдва Господнього є святкування його в гору. На Різдво ввесь світ мільйонами голосів приєднується до урочистого обходу його, прославляючи Його по церквах, домах, вулицях своїми співами; часто видно сцени Різдва-ясла з народженим Дитятком і Марією коло Нього. Добра воля наповняє серця людські; радісні привіти впливають на гарне і святочне ставлення одних до одних. Хоч би як холодно було надворі, звідкись береться тепло, яке відчувають усі і яке огріває всіх . . . Така радість сповнює і наші серця, коли ми думаємо про нашого Сотворителя, радіючи нашим спасінням в Господі Ісусі та Його приходом на світ. Це наша вдячність перед Господом, яка виходить з наших сердець, немов щира і сердечна молитва, якою ми звертаємось до Нього. Радість Різдва з цього виміру є сильною надією на кращі дні, надією, яка, збудившись в людських серцях, виявляє нашу вірність, слухняність і відданість Христу Спасителеві.

Третьою частиною радости Різдва Христового є вимір у далечину. Радість Різдва вкриває вселенну й приносить Благословенство дня, коли вона підноситься до високого рівня. Світ один, і населення його зв'язане між собою справами й потребами життя, і коли Різдво святкується в одній хаті, родині, серці, радість є хоч може в меншій мірі, також по хатах, родинах, в усіх серцях. Великим Благословенством цього Дня є добра воля, яка передається від одної до другої людини, підноситься і росте в людських серцях . . . Ми стаємо пропаґаторами доброї волі і сіячами Господньої Любови. „Господь так полюбив світ, що Свого Сина віддав для нього" (Йоана 3:16). Цю любов ми виявляємо у своїм ставленні до інших і помагаємо зв'язувати все людство в одну велику Господню родину. Це і є ті три виміри святкування Різдва Христового, які наповнюють великою радістю серця людські . . .

† Єпископ Андрей

У Братиславі відбулася інавґурація нового словацького уряду

Братислава. — На прем'єра нової Словацької Соціялістичної Республіки, створеної з 1 січня ц.р. в складі Чехо-словацької федерації, найменовано Стефана Садовського, близького співробітника першого секретаря комуністичної партії Чехо-Словаччини Александра Дубчека. Садовський очолює уряд Словаччини, який складається, крім нього, ще з двох заступників прем'єра, та 18 міністрів. Під час інавґураційної церемонії, яка відбулася у Братиславі 2 січня ц.р., прем'єр Садовський заявив у своїй промові, що він і його уряд працюватимуть для демократичного розвитку словацького народу. Призначено новий уряд Словаччини на другий день після того, як президент ЧССР Людвік Свобода затвердив склад нового федерального уряду Чехо-Словаччини під проводом прем'єра Ольдржіха Черніка. Новостворений чеський уряд очолює Станіслав Рацль, дотеперішній міністер хемічної індустрії. Створено новий федеральний уряд, як також окремі чеський та словацький уряди у зв'язку із уведенням у дію нової конституції ЧССР і перебудовою цієї держави у федеративну державу. В склад нового словацького уряду, крім Садовського, входять ще м. ін. Люкан Матей — міністер освіти, Ген Еґід Пепіх — міністер внутрішніх справ, письменник Мирослав Валек — міністер культури, Лядіслав Добош — член угорської меншости, міністер без спец. призначення.

Під сучасну пору населення Чехії нараховує яких 10 мільйонів, населення Словаччини — 4 мільйони. Не зважаючи на це, словаки мають в другій палаті парляменту — Палаті Національностей таку саму скількість депутатів, як і чехи — 75.

● **Представник Ніксона опинився був в Біяфрі в Африці** тричі під бомбами, що їх скидували єгипетські летуни з літаків совєтського типу, доставлених центральному урядові Ніґерії. Ніксон просив республіканського конґресмена з Огайо, Доналда Лакенса, виїхати до Ніґерії й на терен воєнних дій в Біяфрі та скласти йому, Ніксонові, звіт з своїх вражень і спостережень. Конґресмен Лакенс, вертаючись до ЗСА, захворів у Парижі на „флю", але висловився дуже неґативно про дотеперішню політику Америки в Ніґерії, яка підтримує єдність Ніґерії навіть коштом життя 10-ох мільйонів біяфрійців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мир і добра воля

Вітаючи народження у Вифлеємі Божого Сина, янголи співали славу на висотах Богу та сповіщали мир на землі і добру волю між людьми.

Навряд чи можна б людям на цьому світі бажати кращого, як мир і добра воля. Якби тільки цей мир і якби тільки ця добра воля між людьми, ми мали б, мабуть, рай на землі. Найбільші бо нещастя, найбільше терпінь та всякого іншого лиха, включно із передчасною смертю, принесли більші й менші війни та зла воля. Україна може послужити на це переконливим прикладом. Зла воля і захланність її сусідів, їхні вічні зазіхання на українські землі та війни між ними самими за володіння над Україною безнастанно плюндрують ту медом і молоком спливаючу землю, приносять смерть і загладу її мешканцям.

Війни і зла воля окупантів України тільки за останнє півсторіччя завдали їй стільки нещасть і терпінь, що їх, мабуть, і саме пекло не видумало б. Зорганізований окупантом штучний голод, жертвою якого впали мільйони людей, постійний терор, розстріли і заслання, політика „спаленої землі" під час другої світової війни, масові вивози людей на невільничі роботи другим окупантом, продовжування політики народовбивства після війни — все це було наслідком злої волі.

Але чимало лиха та недолі принесло нам і те, що й ми самі між собою не дуже то плекаємо мир і добру волю. „Всі покою щиро прагнуть, та не в один гуж всі тягнуть" — сказав колись великий гетьман Іван Мазепа. Не спромоглися ми на те, щоб „потягнути в один гуж" навіть у найбільш критичних хвилинах нашої історії, тоді, як вирішувалась її доля під час першої і другої світових воєн. Не прагнемо ми цих небесних благодатей — миру і доброї волі — також і нині в нашому суспільстві, навіть у наших родинах.

Різдвяний час дає добру нагоду над цими проблемами призадуматись і поробити відповідні практичні висновки. Всі бо реформи, всі добрі вчинки треба починати від себе самого. Подбаймо ж, щоб між нами був мир і була добра воля, а тоді легше й успішніше зможемо протиставитися злій волі інших.

Невпорядкований світ

Рік 1968-ий був одним із тривожних і неспокійних років на цій плянеті.

Перегляд подій, який зайняв би тут забагато місця, показує, що людство покладає завеликі надії на Організацію Об'єднаних Націй у тому, що вона дійсно може розв'язувати складні проблеми міжнародного характеру. Досить одного московського вета, досить одного „нєт", як усі намагання представників урядів багатьох країн ідуть нанівець. Досить урядові ЗСА припинити оплачувати левину долю фінансових видатків ОН, як за короткий час із будинку на 42-ій вулиці в Ню Йорку розбіжаться навіть секретарки, не діставши платні. Досить представникові імперіялістичного СССР намовити кількох „невтральних" або політично ще не вироблених представників молодих країн Африки, як Генеральна Асамблея буде виносити постанови всупереч людському глуздові.

ОН навіть у Рік Прав Людини і навіть символічно не засудили й досі уряду Ніґерії, який з допомогою СССР намагається розчавити окремий народ, що повстав і проголосив незалежну Республіку Біяфру. В моральному розумінні ОН дійшли до того, що „нагородили" представника Москви з Києва проф. Недбайла відзнакою за „досягнення у боротьбі за людські права"!

Такі й багато інших прикладів показують, що світ дійсно не впорядкований. Охоронці ладу й закону ловлять злочинця і відсилають за напад на людину до в'язниці, але ОН навіть морально не засудили Москви за брутальний збройний напад на Чехо-Словаччину.

Звідки ж чекати ладу і впорядкованости? Де шукати джерел до прогресу, до кращого влаштування світу? Якщо добре вдуматися, то треба шукати цих сил у першу чергу в самій людині. Коли кожна людська одиниця йтиме шляхом удосконалення, тоді будуть досконалішими і уряди, тоді й на форумі Об'єднаних Націй стане тісно тим, які заповзялися поневолити світ.

Народи нічим не поділені. Їх штучно розділюють Москва й Пейпінґ. Шлях до кращої впорядкованости світу лежить через справжню свободу для всіх народів.

ДВА НАСВІТЛЕННЯ ОДНІЄЇ ТЕМИ

У московських „Известиях" і в київській „Радянській Україні" опубліковано того самого дня, 5 грудня, передові на ту саму тему: „Советская демократия" і „Наше радянське народовладдя". Здавалося б, що у тоталітарній країні преса конче повинна однаково висвітлювати те саме питання. Але це лише назверх і не в усіх справах. В „центральних" газетах, наприклад, пишучи про Одеську чи Миколаївську область, не подають бодай формальної дочіпки „УССР" або „Україна". Для читачів - росіян і для закордонних читачів, таким чином, не завжди ясно, про яку частину СССР іде мова, а на Заході це все сприймається як „Росія"...

Передова в „Известиях", з нагоди так званого Дня совєтської конституції, твердить, що СССР став „батьківщиною демократії нового типу — демократії для трудящих". Далі йдуть „приклади", як то в СССР дбають про економічне забезпечення трудящих, про пенсіонерів і т. п., для того, щоб дійти до висновку, який фактично заперечує будь - яке поняття демократії і конституційности: „Все це робить партія комуністів, бо у нас немає і не може бути іншої політичної організації". В московській газеті, аж надто далекій від релігійних справ, є навіть такий вислів, як „свята святих", але поставлений вниз головою: „Керівна роля комуністичної партії, об'єднання довкола партії всього народу — це свята святих соціялізму, соціялістичної демократії".

Навіть якщо брати за чисту воду совєтські твердження й дані, мовляв, Совєтський Союз — це диктатура пролетаріяту, здійснювана комуністичною партією, то й тоді статистичні совєтські дані заперечують самих авторів. Тепер до Верховного Совєту СССР входять 1 517 депутатів („вибраних" за єдиним списком на наказ партії). Але з них тільки 404 особи є робітниками; багато з них є директорами заводів та фабрик, яких годі зарахувати до пролетаріяту. Інші депутати: 294 колгоспники, 154 працівники культури, науки й охорони здоров'я. А хто такі інші депутати? Понад 500 осіб у тому Верховному Совєті СССР — це представники, як писав М. Джілас, „нової кляси" — совєтські функціонери, партапаратчики, аґітатори, наглядачі, підганяйли, каґебісти - емведисти.

У передовій в „Известиях" повно таких туманних означень, як „совєтський народ", „совєтське суспільство", лише раз там згадано про „всі соціяльні групи, всі національності і народності, всі покоління".

Так, центральна московська газета навіть у передовій про так зв. комуністичну демократію, що цілковито заперечується р е а л ьною диктатурою, і не пролетаріяту, а російської керівної верхівки партії, — оминула питання н а ціональностей, розвитку націй в СССР. Москва враховує, що передові в „Правді" й інших „центральних" газетах читають і вивчають закордонні уряди, журналісти, совєтознавці і шляхом замовчування проблеми, суґерує думку, що такої проблеми в СССР взагалі не існує або ж вона розв'язана. У висліді такий собі Недбайло, що не дбає ні про український народ, ні взагалі про людей, крім виконання функціонерських завдань — одержує на форумі ОН... нагороду та ще у ділянці боротьби за Права Людини!..

Київський відгомін московських центральних газет — „Радянська Україна" не може аж так нехтувати національним п и т анням. Шелест добре знає, чим накипає „український котел". У передовій „Наше радянське народовладдя" тільки побіжно згадано про економічне забезпечення та добробут. Натиск покладений на щось інше:

„В СССР всім націям і народностям надано не тільки рівні політичні права, а й створено можливості для економічного і соціяльно-культурного розвитку. Соціялізм привів у дію таку могутню рушійну силу, як дружба народів СССР. 58 націй і народностей нашої країни представлені у Верховній Раді СССР, кожна нація і народність мають своє самоуправління. У братній сім'ї радянських народів український народ створив, розвинув і зміцнив свою національну соціялістичну державу".

Отже, в той час, як „Известия" оминають національну проблему — „Радянська Україна" виписує панеґірики Москві на цю тему, і то кількома наворотами в одній передовиці: „За роки радянського народовладдя у нашій країні нагромаджено досвід державного будівництва на основах справжнього рівноправ'я трудящих усіх націй і народностей" і т. п. Тут уже „забуто", що в СССР є не 58, а 105 націй, народів і народностей...

Крім того, „Радянська Україна" робить ще й інше відхилення від московської передовиці, також вимушене сучасними настроями в духово нескореній Україні:

„В наш час гострої ідеологічної боротьби двох світів — світу соціялізму і світу капіталізму буржуазні пропаґандисти докладають величезних зусиль, щоб показати у найвигіднішому світлі свої „свободи". Але чорне, скільки б його не називали білим, не перестане бути чорним. Нині кожному ясно, що імперіялістична „свобода" — це узаконене право грабувати трудящих, піддавати теророві людей, що виступають за мир, соціяльний проґрес, справжню демократію. Тільки при соціялізмі можливі реальні політичні свободи".

Москва навмисне вдається до „двоторовости" в трактуванні національного й багатьох інших питань, дозволяючи „республіканській" пресі більше писати про те, що нуртує серед даного народу, звичайно, писати в комуністичному дусі. Така двоторовість, опрацьована імперським „трестом мозків", є ще одним доказом, з яким підступним і грізним ворогом мають справу як поневолені нації, так і вільні народи світу.

(л. п.)

Ю. Пундик

УКРАЇНСЬКИЙ ПОЗОВ ПЕРЕД ОН

Пародія відзначення Комісією людських прав при Об'єднаних націях Петра Недбайла, члена совєтської делеґації в ОН за „заслуги для людських прав" викликала слушне обурення нашої вільної преси і оправданий скептицизм щодо щирости ідеалістичних заяв і програм цієї міжнародної організації.

Описуючи явища суспільної несправедливости, які спонукали його в молодих роках вступити до італійської комуністичної партії (з якої він згодом вийшов, побачивши забріханість комунізму), італійський письменник Іґнаціо Сільоне пише: „Однак, я не збираюся викликати враження, що поняття справедливости й правди не існувало або було погорджуване. О, ні, зовсім ні! Про них часто говорили в школі, в церкві і при різних нагодах, говорили красномовно і з великою пошаною — але в дуже абстрактній формі. А для кращої ілюстрації цієї дивної й цікавої ситуації хочу додати, що побудована вона була на обмані, про який всі, навіть діти, знали".

Спостерігаючи діяльність Об'єднаних Націй, зокрема ж такі вчинки, як нагородження „за заслуги для людських прав" представника режиму, який — і про це знають всі, включно з тими, що цю нагороду давали — брутально топче всі людські права, мимоволі приходиться повторювати слова Сільоне про побудоване на очевидному обмані суспільство, де принципи справедливости й правди існують тільки для красномовних промов.

У світі політичних реальностей Об'єднані Нації, зокрема ж їхня Комісія людських прав, є реальністю, якої нам не можна нехтувати хоч би тому, що якраз до неї посередньо звертаються за допомогою Чорновіл, Караванський, Лук'яненко й інші, які в Україні борються за національні права, покликаючись, між іншим, і на Декларацію Людських Прав. Українська еміґрація має завдання довести цей голос протесту з України до Об'єднаних Націй і боротися за те, щоб проголошені цією організацією принципи стосовано і до українського народу.

Цікаву аналізу цих принципів дає д-р Денис Квітковський — здається, вперше в українській політичній літературі — у передмові до листа В. Чорновола „Я нічого у вас не прошу" і в праці „Боротьба за свободу в Україні" (обидві книжки видані Крайовою Екзекутивою УНО, Торонто, Канада, 1968 р.).

Первісна Хартія ОН ставила, як одне із завдань цієї міжнародної о р г а нізації, „сприяння й заохочування до пошанування людських прав і основних свобід для всіх, без різниці щодо раси, статі, мови або релігії". Однак, як вказує д-р Квітковський, слабістю Хартії було те, що вона засновувалася на доктрині невтручання у внутрішні справи її членів, отже її постанови відносилися до держав як цілісних комплексів радше, ніж до окремих громадян.

Цей недолік був виправлений частинно Декларацією Людських Прав, прийнятою Генеральною Асамблеєю ОН 10 грудня 1948 р. Декларація говорила про індивідуальні права на свободу й безпеку особи; свободу думки, слова, розповсюджування інформації та ідей; свободу зборів і релігії; свободу вільного пересування всередині держави й виходу з неї; право на національність; свободу від примхливого арешту... Іншими словами, це ті права, які московський режим найбільш брутально порушує в Україні.

Але й Декларація, як підкреслює д-р Квітковський, була тільки декларацією, а не зобов'язуючим законом. Крім того, вона не підкреслювала дуже важливого п р а в а людини — права на самостійне д е р ж а вне життя в рямках її нації, права на самовизначення. Врешті вона не передбачала можливости індивідуальних скарг за порушення постанов Декларації. Ці недоліки усунено п р и й нятими 16 грудня 1966 р. Міжнародними Договорами про цивільні, політичні, економічні, соціяльні й культурні права і окремим Протоколом до тих договорів. Протокол дає право Комісії прав людини приймати й р о з г лядати скарги від індивідуальних осіб, а договори визнають, що „всі народи мають право на самовизначення. Силою цього права вони свобідно вирішують свій політичний статус і свобідно забезпечують свій економічний, соціяльний та культурний розвиток". Договори були прийняті одноголосно, тобто й СССР і УССР, які, однак, голосували проти Протоколу, оскільки він передбачає перехід від гарних декларацій і слів (від яких Москва ніколи не відстає) до більш реальних кроків для переведення декларацій в життя.

Врешті для нас важливий і інший документ ОН, а саме Міжнародна Угода проти народовбивства (ґеноциду), яка увійшла в силу 1951 року і яку ратифікували СССР та Українська ССР, і Декларація Генеральної Асамблеї ОН про „потребу довести до скорого й беззастережного кінця колоніялізму в усіх його формах і виявах", оскільки підкорення народів під чужим пануванням і виском заперечують основні людські права.

Аналіза матеріялів, отриманих з України, виявляє грубе порушення в Україні всіх основних л ю д с ьких прав, які гарантують не тільки постанови Об'єднаних Націй, але й конституція та закони самого ж таки СССР і Української ССР, включно з політикою ґеноциду, бож систематичне обезголовлювання української нації навіть і тепер через ліквідацію її провідної верхівки є ґеноцидом. „Нема двох думок, — пише д-р Квітковський, — що в Україні московсько - совєтська влада свідомо, пляново, систематично винищує українську провідну верхівку, її інтеліґенцію з метою обезголовити українську націю і зробити її погноєм для московського ненаситного імперіялізму. Предметом нищення — духового і фізичного — є українська людина і українська нація".

А вже зовсім безпрецедентним явищем є факт, що переслідують і арештують в Україні молодих інтеліґентів не за порушення законів, а, навпаки, за боротьбу проти систематичного порушування законів большевицькою владою. Як пише д-р Квітковський, українська людина в Україні „не бореться проти писаних законів, проти конституції; вона не бореться проти заяв, постанов і рішень Комуністичної Партії СССР, вона не бореться і проти комунізму, як економічної ідеології й політичного устрою — ні, ця українська людина бореться за додержання, за пошанування, за переводжування в життя конституційних прав і свобід, в такій формі і з таким змістом, як записані вони в конституції СССР і в конституціях „союзних" республік".

І, врешті, найбільшою іронією є факт, що тоді, як московський уряд розпинається на форумі ОН проти порушування людських прав в інших країнах, включно навіть з виступами проти „расизму" в ЗСА, західній світ не то не звертає уваги на яскраві факти порушування людських прав в СССР, а навіть взагалі якось переочує питання людини і її становища, зосереджуючи увагу тільки на економічних досягненнях або поважно вивчаючи конституцію СССР так, начебто вона була базою суспільної й політичної дійсности в СССР.

У світі, в якому ідеали й принципи є предметом тільки красномовних прилюдних виступів і абстрактних заяв, а практична поведінка таки керується респектом до грубої сили злочинця і страхом перед помстою, важко жертві того злочинця внести позов проти нього й надіятися виграти справу. Судді можуть навіть в інтимному затишку їхнього приватного життя висловлювати співчуття жертві — а ми вже багато таких висловів співчуття чули, зокрема під час виборчих кампаній! — але засудити злочинця з висоти прилюдного світового трибуналу не мають відваги. Але наші брати в Україні таки внесли позов проти московської банди в Україні і передали нам доказові документи.

Обов'язок у к р а їнської спільноти у вільному світі допильнувати, щоб цей позов і ці документи пішли перед форум світового трибуналу для прав людини і націй. Ми прийняли на себе ролю оборонця наших покривджених братів перед світовим трибуналом, а кожен чесний оборонець має моральний і етичний обов'язок докласти максимум зусиль, щоб справу свого клієнта виграти.

Мусимо з соромом сказати собі, що ми такого максимуму зусиль ще не вклали в справу нашого клієнта, українського народу, бо навіть і Світовий Конґрес Вільних Українців, маючи вже документи з України перед собою, пройшов над ними дуже поверхово. Наш виступ на Теґеранській конференції треба розглядати тільки як початковий крок, на якому ми чомусь і спинились, не добившись успіху. Тому, на нашу думку, перед Секретаріятом СКВУ стоїть негайне завдання створити комісію правників і знавців політичних справ для виготовлення ґрунтовного документу - позову проти уряду СССР за порушення людських і національних прав та за ґеноцид в Україні і добитися, щоб цей документ пішов на розгляд Комісії людських прав при ОН.

Цитовані вище праці д-ра Квітковського дають основну базу для такого документу. Справа тепер тільки у належному його оформленні — і, найголовніше, в наполегливому зусиллі передати його на світовий суд.

З НАШИХ БУДНІВ

„На Стефана"

В ці давні часи (а може це сталося тільки вчора?), у третій день Різдва Христового, або „на Стефана", був у нас потрійний празник, тому що батько був Степан і вуйко був Степан, а потім ще нам народилася сестра Стефця, то її теж „пришлюсовано" до ім'янинників.

Якийсь такий дивний звичай завівся був у тих часах, що ім'янинника в'язали... Що це був за звичай чи ритуал, на яку пам'ятку стрийки скручували батькові перевеслами руки й ноги і валили його на землю, — не можу збагнути. Щастя, що в третій день Різдва на долівці ще був „дід"-солома, тож і покійний наш тато жадної фізичної шкоди від цього не зазнавав, тобто не потовкся, коли падав на солому. Він так довго лежав зв'язаний, поки не „викупився", — мусів поставити стрийкам літру оковитки...

Ну, а тоді починався баль!

Як нині пригадую собі того першого „Стефана", що так глибоко закарбувався в дитячій пам'яті: коли стрийки кинулись батька в'язати, я страшно налякався, що стрийки, зв'язавши батькові руки і ноги, зачнуть його бамбурити... Всі в хаті стали з мене сміятись, а найдивніше було для мене те, що сміявся також зв'язаний батько! Тоді я ще дужче заревів — з жалю і сорому, що мене підняли на сміх. Взагалі в той час дорослі робили багато дечого такого, що нам, дітям, було дивне-незрозуміле..

Відав, це так починався конфлікт поколінь.

Була тоді для нас, дітей, ще одна загадочна справа: стрийки чомусь-то ніколи не пробували в'язати другого в хаті ім'янинника, вуйка Степана. Вуйко Степан, що недавно помер у Львові, учителював тоді там же в народній школі ім. Бориса Грінченка, а до нас, на село, приїжджав щороку на свята. Мабуть, стрийки не мали відваги забиратись до нього з перевеслами, бо він був „пан", носив чорний сурдут, сорочку з „паркаником" і маншетами, то воно й не лицювало б кидати його в такому елеґантному вигляді в солому...

Так чи так, звичай в'язання потім перевівся, як багато інших, припалих пилом давнини, звичаїв, традицій. А там не стало між живими батька і стрийків, тож і не було вже кого в'язати, та й не було кому... Швидко потім прийшло „визволення з-під панського гніту", що всім нам зав'язало світ.

Ікер

Харитон Довгалюк

ГРОШІ ПІД ЯЛИНКУ

(Оповідання)

За тиждень перед Різдвом приїхав до Ню Йорку Михайло Дубовський провідати в шпиталі свого друга Петра Бедрика, якого не бачив двадцять три роки. Бедрик виздоровлював, ставав на ноги.

Сіли — розговорились. Дубовський щирий у розмові, як і колись був, під час навчання в гімназії. Розповідав про себе, про те, як йому пощастило стати співвласником великого нафтового промислу й директором банку в Бостоні. Тепер його річний прибуток сягає мільйона долярів! — Але я ніколи не забуду, як під час другої світової війни в полоні ми ділилися шматочком хліба, — згадував Дубовський, — і тому вирішив у честь Різдва допомогти тобі. Ось, маєш. — Гість вийняв з кишені два банкові чеки по п'ять тисяч долярів і подав Бедрикові. Від несподіванки й щастя Бедрик просльозився, не смів протягнути руку по такі гроші, але друг упрохав:

— Петре, не будь дитиною, візьми! Слава Богу, гроші для мене не проблема. Кожного року плачу більш, як двісті тисяч різних податків...

Бедрик узяв чеки, сердечно дякував і почав розповідати про себе.

— У мене слабенько. Крім недостатків, здоров'я не дописує, серце... Лікарі мусіли вбудувати мені в груди електричний підсилювач — маленьку батерею. Тепер маю нормальний віддих, і думаю, що до Петрового дзвінка дотягну...

Хворий усміхнувся, задоволений, що переповів своє горе. Усмішка на мить вирівняла на чолі зморшки.

— Коли б я був сам, то й не журився б, — продовжував Бедрик. — Та я взявся допомогти одній письменниці, молодій удовиці: вона пише книжку, а я, признаюсь тобі як другові, надщербив там своє здоров'я...

— Словом ти залюбився в письменницю-вдовицю, — вставив Дубовський і попрохав розповісти докладніше.

— Вона підготовляє до друку велику літературну працю. Може на другий рік її ім'я буде відоме всім, але покищо бідує. Я помагаю, і так живемо. Та згодом я зауважив, що любов між нами однобока. Прочитаю рукопис і бачу, що велика людина пише, а серце холодне, як лід. — Бедрик продовжував: — До всього, звідки взявся на мою голову молодий маляр. Малює він добре, але вдача, як у дикуна. Я до письменниці: — Клавусю, Клавочко, а він прийде і замість привітатися — вщипне. Вона йому: „Збиточник"! — але так якось лагідно це вимовляє... Не дай Боже, щоб я так! Заверещала б на цілий дім. Отож, маляр почав заходити до нас. Раз жартома Клава сказала, що я її родич, а йому того й подай... Пізніше виявилося, що в маляра біда з грішми. Я тоді ще трохи мав, і мене запрошують на обід, ходимо разом. А маляр — говорун, фантазія у нього!...

Довго розмовляли друзі того вечора, про все на світі. Дубовський, прощаючись, порадив Петрові покласти пару сотень долярів письменниці під ялинку від „Ангелика", і все буде добре.

**

Бедрик так і зробив, навіть „перевищив" пораду: розмінявши одного чека, всі п'ять тисяч долярів поклав під ялинку, з написом на коробці: „Клавді — від Ангелика".

На Святу Вечерю зійшлись утрьох. Все йшло, як велить традиція: молилися, складали побажання, їли різні страви. Потім біля ялинки Клавдія роздавала різдвяні дарунки: маляреві, Петрові, а для неї було два: один від „Ангелика", другий від „святого Миколая". Маляр подарував письменниці вічне перо, і Клавдія сердечно подякувала йому довгим поцілунком. Потім відкрила пакунок від „Ангелика". Глянула на тисячі-тисячі долярів і остовпіла, а підхмелений маляр кинувся до Петра:

— Ти, браток, скажи, де взяв гроші?!

— Та банку не пограбував... — оправдувався той.

— Але ти цього за один день не заробив!

Петро мовчав, Клавдія почала плакати.

— Ну, добре, — вів слідство маляр. — Припустім, що ти знайшов, то чому не зголосився в поліцію? Хтось знедолений на Святвечір!..

— Віднеси в поліцію! — скомандувала Клавдія.

— Так! — підтримав її молодий. — Шапку на голову і йди! Там тебе висповідають...

— Я того гріха не маю, про який ти думаєш! — крикнув Петро. Він ухопив коробку з грошима й кинув у лице маляреві. Він злякано відіпхнув Петра, а той, вдарившись грудьми об крісло, розбив підсилювач серця і непритомним упав на підлогу. Викликали амбулянс, але в дорозі до лікарні Петро помер.

— Що ж робити з грішми? — питалась Клавдія.

— Я не знаю, — відповів маляр, — я просто одурів від того всього.

— Знаєш, що? — піддала думку Клавдія, — я віднесу гроші в поліцію і скажу, що знайшла в паперовій торбі коло книгарні. Не зроблю гріха, бо не роблю нікому кривди. Петра-небіжчика в цю справу вплутувати не будемо.

Маляр погодився. Гроші віддали в поліцію. Клавдія підписала протокол із зазначенням, що коли ніхто не зголоситься за грішми, то знахідка стане власністю того, хто її знайшов.

**

На похорон Бедрика приїхав Дубовський і, як найближчий друг, заступав родину, полагоджував усі справи, покрив усі видатки. Клавдія побачила в Дубовському справжню людину, і довірочно розповіла, що спричинило Петрові смерть. Розповіла про той „страшний дарунок", який поклав Петро для неї під ялинку.

— А що ви з тими долярами зробили? — зацікавився Дубовський.

— Що я могла зробити? — віднесла в поліцію.

Дубовський, зітхнувши, сказав: — Дорога пані, гроші я дав Петрові! Ось, дивіться, — і показав копії обох чеків, разом на десять тисяч долярів. — Я просив Бедрика допомогти вам видати книжку...

Клавдія почала гістерично плакати.

— Плачем нічого не вдієш, — заспокоював молоду письменницю Дубовський. — Ходімо в поліцію і я там вияснюю всю справу. Запевняю вас, що всі гроші віддадуть вам, бо така була воля того, хто поклав їх під ялинку.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
І НОВИМ РОКОМ
Землякам з Лежайська і
з Лежайщини, Приятелям
і Знайомим —
найщиріші побажання
всего найкращого
— пересилає —
РОМАН КИШАКЕВИЧ
2429 W. Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60622

Рідні, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і Щасливого
НОВОГО РОКУ
— бажають —
Уляна ТЕРЛЕЦЬКА
Марія, Іван, Уляна і
Маріянна ВОЛИНЦІ
Зеновія, Юліян і Богдан
ЮРИНЦІ
Людмила, Олександер і
Гриць ТЕРЛЕЦЬКІ

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
і Щасливого
НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
— бажають —
Ярослав, Наталія і Леся
ПОГОРЕЦЬКІ

ЗАМІСТЬ ЦЬОГОРІЧНИХ СВЯТОЧНИХ
ПОБАЖАНЬ — СКЛАДАЄМО НА ХРАМ
СВ. СОФІЇ В РИМІ
25.00 ДОЛЯРІВ.
ЯРОСЛАВ і НАДІЯ ПАСТУШЕНКИ

РОДИНІ, ЗНАЙОМИМ і ПРИЯТЕЛЯМ
Веселих Свят Різдва Христового
і Щасливого Нового Року
— бажають —
Д-р Роман і Клявдія
Олесницькі

Христос Рождається!
УСІМ, РОДИНІ, ДРУЗЯМ, ЗНАЙОМИМ, БРАТАМ ПРАВОСЛАВНИМ, ЯКІ ЩИРОЮ, НЕЗРАДЛИВОЮ ДУШЕЮ ВШАНОВУЮТЬ НОВОНАРОДЖЕНЕ БОЖЕ ДИТЯТКО ЗГІДНО З УКРАЇНСЬКИМИ ПРЕДКОВІЧНИМИ ЗВИЧАЯМИ
СЕРДЕЧНО ВІТАЮТЬ
д-р Александра і д-р Іван
Яроші з донею Оксаною

Вітаю
ВСІХ УКРАЇНЦІВ-ПРИЯТЕЛІВ
з НОВИМ РОКОМ
д-р Фредерик Райтер
з Родиною

Христос Рождається!
Колеґів-Педагоґів та бувших Вихованків Української Тернопільської Гімназії, зокрема Учасників „Зустрічі" на „Союзівці" в днях 10-11 червня 1967 р. — щиро вітає і
РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ 1969
Воім бажає
Михайло Губґак з Родиною
Чикаґо, 2613 W. Thomas Street.

MARIA SHOP
111 First Avenue • New York City • GR 7-8760
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ЕЛЕҐАНТНОГО ЖІНОЦТВА
БАЖАЄ ВСІМ СВОЇМ КЛІЄНТАМ І ВСЬОМУ
УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
Веселих Свят
і Щасливого Нового Року
ВЛАСНИКИ:
С. і М. Марко

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО
КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
передає цією дорогою
З НАГОДИ ВЕЛИЧНЬОГО ПРАЗНИКА
ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та
НОВОГО РОКУ
щирі привітання та побажання Їх Блаженству Верховному Архиєпископові Кардиналові Йосифові, Високопреосвященішим і Преосвященішим Ієрархам Українських Церков, Високопреподобному і Всечесному Духовенству та Українському Громадянству Великого Ню Йорку — зокрема Проводам і Членству тих наших організацій і установ, що виказали своє зрозуміння і свою відданість для релігійно-церковних і національно-громадських потреб і співпрацювали із проводом нашої Української Громади для добра нашої Рідної Української Церкви та нашого Народу.
ЗА УПРАВУ КОМІТЕТУ:
Адв. Роман Гуглевич — голова
Д-р Семен Федюк — секретар

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ
ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛ в НЮАРКУ, Н. Дж.
повідомляє, що
в четвер, 9-го січня 1969 року
о год. 7-ій веч. в залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.
— відбудеться —
ПІВРІЧНИЙ ВИСТУП
УЧНІВ
Нижчих і Середніх Років
КЛЯС: Т. БОГДАНСЬКОЇ, Л. ГОРНИЦЬКОГО,
Д. КАРАНОВИЧ і Г. ВОЛЬЦ

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
повідомляє, що
БЕНКЕТ ТА БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ
— відбудеться —
в суботу, дня 1-го лютого 1969 року
В БАЛЕВІЙ ЗАЛІ
Шератон Готель у Філядельфії, Па.
Початок бенкету — год. 7-ма веч. Баль — год. 9-та до 3-ої ранку
ОРКЕСТРА „АМОР" З УЧАСТЮ І. РАКОВСЬКОГО
У мистецькій програмі під час Бенкету
ВИСТУП ОПЕРНОГО СПІВАКА А. ДОБРЯНСЬКОГО
В часі Балю — Презентація Дебютанток
Одяг вечірній. Вступ за запрошеннями.
Ціна квитків: на Бенкет і Баль $15.00 від особи, на Баль: $10.00, студенти $6.00.
Зголошення дебютанток приймає п-ні Даниленко на адресу: 121 Harward Avenue, Somerdale, N.J. 08083 — до 18-го січня 1969 року.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ!
Українська Середня Школа
АКАДЕМІЯ СВ. ЮРІЯ в НЮ ЙОРКУ
ПЕРЕВОДИТЬ ВПИСИ НА 1969-70 ШК. РІК ДО ПЕРШОЇ І ДРУГОЇ КЛЯСИ ГАЙСКУЛУ.
Академія має в програмі подвійний курс: академічний і бизнесовий. Має рівно ж всі права і привілеї гайскулів стейту Н. Й. Це одинока коедукаційна Українська Середня Школа на терені міста Ню Йорку. Всі українські діти метрополії Ню Йорку вписуються до своєї української Академії.
В справі вписів голоситись або телефонувати:
ST. GEORGE ACADEMY
215 East 6th Street New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) GR 3-3130

Проф. Борис Мартос

Громадський Комітет для опіки над хворим проф. Борисом Мартосом, заслуженим державним і науковим діячем, доводить до відома нашій громаді, що після 3 місяців лікування у шпиталі в Нюарку, Н. Дж., проф. Б. Мартоса перевезено 22 жовтня до піклувального дому.

Для бажаючих написати чи відвідати хворого професора подаємо адресу:

Park Avenue Nursing Home
140 Park Ave., East Orange, N.J. (Room 106)

Години відвідин від 2-4 і від 7-8 щоденно, окрім п'ятниці.

Проф. Мартос є постійно під лікарською, безкоштовною опікою д-ра Богдана Олесницького з Ірвінґтону. За перебування в цім піклувальнім домі треба нам доплачувати.

З цієї нагоди Комітет звертається до всіх людей доброї волі надсилати свої пожертви на фонд опіки над хворим професором і колишнім прем'єр-міністром України. Виявім своєю посиленою жертвенністю признання і симпатії для хворого проф. Мартоса. Пожертви просимо надсилати на адресу УВАН в Ню Йорку.

Ukrainian Academy of Arts and Sciences
206 West 100th St., New York, N.Y. 10025
(Fond Martosa)

У випадку потреби ближчих інформацій можна телефонувати: 201 — 375-8646.

Проф. Яків Зозуля **Інж. Володимир Яворський**

Остання пісня та останній виступ

НА СВІЖУ МОГИЛУ АРТИСТА УКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ ІВАНА САМОКІШИНА

„Давно те минуло" — співав свою останню пісню, артист української сцени Іван Самокішин у Пассейку 15-го грудня 1968 року на концерті з приводу 100-річчя „Просвіти". І якою неймовірною дійсною стала вістка, що цього Богом обдарованого артиста не стало за кілька днів. Людина в силі віку. Ні постава, ні голос — ніщо не віщувало, що може за кілька днів не стати цієї людини й ми не зможемо насолоджуватись його прекрасними виступами. Бо коли Артист кінчав слова Т. Шевченка й то двічі, з якимсь таким надзвичайним чуттям: „Я її онукам тепер розказав", то мимоволі в наших очах заблискали сльози, за тією „козачою славою" . . .

І ось цієї людини 20 грудня минулого року не стало між нами. Невтомний на нашій національній ниві. Член Капелі Бандуристів, артист ще на рідних землях і тут, невтомно виступав, щоб нести славу невмирущої нашої пісні. Член „Театру у П'ятницю" у Філядельфії, із запалом взявся за розбудову Народного Дому в Трентоні. Відійшла від нас дійсно небуденна людина.

Петро Ямняк

Совєти перевели пробу з новим суперсонічним літаком, що його задумують увести до цивільного летунства. Той літак, „ТУ 144", може везти 135 пасажирів і летіти із швидкістю 1.550 миль на годину з засягом на 4.000 миль.

ДІЯЛОГ З МОДЕРНОЮ ЛЮДИНОЮ
відмічає празник Рождества Христового спеціяльними передачами в днях між 29 грудня і 9 січня, під назвою:
РІЗДВЯНІ ПЕРЛИНИ
Пригляньтеся деяким темам тих 12 телефонопередач: **Святкуймо Наперекір Пані Моррі! — Слава Во Вишніх Богові! — Мудрець, Хто Сьогодні Шукає. — По Писанню. — Ісусе, Після Якого Стилю? — „Вінчуєм Вам" — Родиться Новий Світ. — Ялинка. — Степанів нам треба. — Подарки і інше.**
Щоби почути ті телефонопередачі дзвоніть на число —
(212) 479-4433

КООПЕРАТИВА „ВІДРОДЖЕННЯ В АРГЕНТИНІ

Буенос Айрес. — Тільки за останні 7 місяців праці. В 1968 році українська кооператива „Відродження" в Арґентині видала своєму членству позичок на рівно 100 мільйонів песів. У самій столиці країни на ті позички будуть кілька багатоповерхових домів. Оборотові фонди цієї української кооперативи нині вже становлять 146 мільйонів, про що повідомляв тижневик „Наш Клич" ч. 38, 1968 року. Кооператива „Відродження" діє в Арґентині 17 років. Позички мають тепер в Арґентині для наших людей особливу вартість, це ж країна, що в ній панують затяжні економічні труднощі.

В глибокому смутку повідомляємо
наше Членство та Українське Громадянство,
що дня 27-го грудня 1968 р. відійшла у Вічність
св. п.
Д-р СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ
довголітній член Управи — неструджена співробітниця в секторі Суспільної Опіки, Медичної Порадні та Клюбу Емеритів.
Похорони Покійної відбулися дня 30-го грудня 1968 року в Дітройті.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
Опечаленій Родині Покійної, висловлюємо глибоке співчуття.
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
„САМОПОМІЧ" в ДІТРОЙТІ

Замість квітів на свіжу могилу
проф. ГНАТА МАРТИНЦЯ
на Український Католицький Університет у Римі
жертвують 25.00 долярів:
Михайлина КНЯЖИНСЬКА
Марта і Олександер ТУРЧИНИ
Оксана і Тарас КОЗБУРИ

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого БАТЬКА і ДІДУСЯ
бл. п.
Д-ра ІВАНА ЮЗИЧА
та
В ДВАДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчої СЕСТРИ та ТЕТИ
бл. п.
ЛІДІЇ МАРІЇ ЮЗИЧ
були відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
28-го грудня 1968 року
в ЦЕРКВІ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ
у ДІТРОЙТІ, Міш.
Просимо Рідних, Приятелів і Знайомих про молитви.
Син і брат — МАРІЯН з Дружиною
ХРИСТИНОЮ та Дітьми

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ
сл. п.
Інж. ІВАНА ЧЕРНИКА
буде відправлене
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в неділю, 12-го січня 1969 року
о год. 12-ій дня
в Церкві ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ
HOLY TRINITY CHURCH, 6801 N. 10th Street
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.
про що повідомляємо Рідню, Товаришів по Зброї, Приятелів і Знайомих. Просимо до участи в Богослуженнях і молитви в цей день.
Дружина ДАРІЯ
з Дітьми і Внуками

В БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої МАМИ і ДРУЖИНИ
бл. п.
ОЛЕНИ ТЕРШАКОВЕЦЬ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 12-го січня 1969 р.
о год. 9-ій ранку
в КАПЛИЦІ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
про що повідоляють
муж — МИХАЙЛО
діти — ЮРІЙ, СТЕФАНІЯ, АНДРІЙ
і МАРІЯ з Родинами

Субота, 1-го лютого 1969 р.
В ЗАЛЯХ УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ
„Дніпро", 562 Дженесі вул.
Початок год. 9-та веч.

Допомогова Секція при Відділі УККА
в Боффало, Н.Й.
— влаштовує —
ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ

Презентацію
ДЕБЮТАНТОК
— переведе —
пані ІРИНА ЛАВРІВСЬКА
Додаткові зголошення дебютанток приймає до дня 15-го січня ц. р. голова Д.С.
пані Оксана Бережницька
402 Sweet Avenue Buffalo, N.Y. 14211

Увага! Рочестер, Н. И. й околиці! Увага!
6-го січня 1969 р. о год. 7:30 до 8:30
НА ХВИЛЯХ WHEC — 1460

СЛУХАЙТЕ
УКРАЇНСЬКОЇ РІЗДВЯНОЇ РАДІОПРОГРАМИ
Спонзорована п-вами М. Крижанівськими, а ведена п. мгр. Р. Чорнобілем.

Рівночасно бажаємо
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
РОДИНІ, КРАЯНАМ, ЗНАЙОМИМ, УСІМ НАШИМ ПОКУПЦЯМ, ТА УСІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ
Марія і Михайло Крижанівські

Субота, 11-го січня 1969 р.
Grand Ball Room
Park Sheraton Hotel
7th Avenue & 56th Street, NEW YORK CITY
ПОЧАТОК ГОД. 9-та ВЕЧ.

Новорічний Баль
УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ
„ДУМКА"
З ТРАДИЦІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
З Новим Роком привітає гостей, письменник МИКОЛА ПОНЕДІЛОК

Оркестра „Амор"
Співає
Ігор Раковський
СТРІЙ ВЕЧІРНІЙ
Столики замовляти
в АРКА, ЕКО і СУРМА

ПРОФ. ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ НА ВІДВІДИНАХ У „СВОБОДІ"

Проф. Ярослав Рудницький з Манітобського університету, президент Української Вільної Академії Наук та автор багатьох праць, скористав з нагоди свого побуту в Ню Йорку на конвенціях американських славістів і мовознавців, на яких він і проф. Юрій Шевельов виголосили доповіді, відвідав у вівторок, 31-го грудня Головну Канцелярію УНСоюзу та в-во „Свободу". В розмові з екз. урядовцями УНСоюзу та редакторами „Свободи" проф. Я. Рудницький з'ясовував проблеми багатомовности в Канаді, що він, як член Королівської Комісії в цих справах, разом з такими нашими видатними діячами і науковцями, як сенатор проф. Павло Юзик, намагається вияснювати та розв'язувати. Інтересуючись найживіше проблемами української науки в світі, проф. Я. Рудницький виявив повну підтримку для українських студій в Гарварді, катедру й опісля інститут яких на тому університеті він уважає за одне з найбільших досягнень українців в ЗСА. На фото: проф. Ярослав Рудницький (посередині) із своїми давніми знайомими ред. Богданом Кравцевим (зліва) та ред. А. Драганом під час відвідин у „Свободі".

Президія „Слова" заплянувала ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

любав Іван Багряний. Тепер за рішенням третього з'їзду цю функцію сповняє проф. д-р Юрій Бойко. У своєму звідомленні для наради д-р Бойко поділився своїм пляном для пожвавлення колегіяльних контактів українських письменників на европейському континенті. За Літературно - допомоговий Фонд звітувала Президія цього фонду, а саме голова Святослав Гординський, заступник голови Микола Понеділок і касир Іван Керницький. Крім того появилося в день наради у щоденнику „Свобода" касове звідомлення Літературно-допомогового Фонду при Об'єднанні Українських Письменників „Слово" з точним заподанням всіх касових цифр. Нарада уповажнила Президію фонду вислати допомогу деяким нашим письменникам в цей святковий час і звернутися до всіх членів „Слова" з проханням приділити більше уваги фондові, популяризуючи його під час літературних виступів, як і через збіркову акцію. Нарада уповажнила також Президію „Слова" звернутись до деяких наших громадян з проханням підтримати фінансово літературно-допомоговий фонд письменників. Василь Гайдарівський поділився з учасниками наради турботою про спадщину померлих письменників. Самі письменники повинні подбати, щоб спадщина їхніх померлих колег не пропадала. Нарада схвалила покликати спеціяльну комісію, що її завданням буде довідатися про залишену літературну спадщину померлих членів „Слова" і допомогти видати цю спадщину друком. До цієї комісії по збереженні спадщини померлих письменників покликано Василя Гайдарівського, Олену Василеву, Миколу Щербака і Марту Тарнавську. Нарада вирішила також приступити до видання четвертого збірника „Слово", що повинен появитися друком вже в 1969 році, коли сповниться п'ятнадцять років від заснування „Слова". Секретарював на нараді Микола Щербак.

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ В ЖЕНЕВІ

Женева, Швайцарія.—Заходом журналіста і громадського діяча М. Єремієва у студентській домівці невелика група студентів виконала українські колядки, в перекладі ред. М. Єремієва. У французькому перекладі була виконана й пісня „Ой казала мені мати". Ще раніше організатор цього виступу читав для швайцарських студентів доповідь про українську літературу під наг. „Від Шевченка до Маланюка".

СТАРШІ УКРАЇНЦІ ЗУСТРІЛИСЬ БІЛЯ ЯЛИНКИ

Філядельфія. — Разом із гостями з Ліги Української Молоді, зібрались старші українці й українки - пенсіонери у великій залі Оселі „Вознесення" 22 грудня м. р. і спільно відзначили Різдвяні Свята та наближення Нового Року. Крім товариського обіду, учасники слухали з платівок українську музику й пісні, в тому й колядки, одержали святкові подарунки і зробили спільну фотознімку.

ПРОПАГАНДИВНИЙ ФОТОАЛЬБОМ ПРО УКРАЇНУ

Трьома мовами — українською, англійською і французькою — вийшов фотоальбом під наг. „Познайомтесь: Україна", на 103 стор. Альбом має за завдання показати „квітучу Україну" в імперському полоні. Інші подібні альбоми вийшли різними мовами, напр., „Республіканська художня виставка" — українською і російською мовами, „Посетити Крим" — тільки російською, „Україна, Радянська Україна" — українською і рос. мовами. Деякі видання призначені для закордону.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!